

ACADEMIA ROMÂNĂ
ȘCOALA DE STUDII AVANSATE A ACADEMIEI ROMÂNE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE

ȘCOALA AMERICANĂ DE INTELLIGENCE.

**INSTRUMENTALIZAREA OPERATIVĂ ȘI ANALITICĂ DE LA
NIVELUL CIA, REFLECTATE ÎN BULETINUL PROFESIONAL
*STUDIES IN INTELLIGENCE***

(1955 - 1991)

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT

Conducător de doctorat:

CS I dr. Daniela Elena MÂRZA

Doctorand:

Simion-Daniel ROMAN

2024

CUPRINS

ACRONIME UTILIZATE ÎN CUPRINSUL TEZEI	7
SCURTE REPERE CRONOLOGICE: INTELLIGENCE-UL AMERICAN ÎN PERIOADA RĂZBOIULUI RECE	11
I. ASPECTE INTRODUCATIVE PRIVIND TEMA DE CERCETARE	15
1) Fundamentarea și relevanța temei de cercetare	15
2) Ipoteză de cercetare și metodologie	21
3) Structura organizațională a tezei	26
II. ISTORIOGRAFIA RAPORTATĂ LA TEMA DE CERCETARE	30
1) Clasificări ale literaturii despre intelligence-ul american	31
2) Caracteristici ale sistemului american de intelligence	37
3) Referințe privind buletinul CIA <i>Studies in Intelligence</i>	44
III. PROFESIONALIZAREA INTELLIGENCE-ULUI AMERICAN: CIA ȘI BULETINUL SĂU INTERN <i>STUDIES IN INTELLIGENCE</i>	48
III. 1. Intelligence-ul american, de la început până la sfârșitul Războiului Rece: forme de manifestare, ansamblu arhitectural și demersuri de profesionalizare	50
III. 1. 1. Evoluția intelligence-ului american până la constituirea CIA	51
III. 1. 2. Locul și misiunea CIA în comunitatea americană de intelligence	57
III. 1. 3. Repere ale profesionalizării activităților de intelligence în CIA	62
III. 2. Buletinul profesional <i>Studies in Intelligence</i> în perioada Războiului Rece: înființarea, direcții editoriale și importanța acestuia în domeniul de referință	67
III. 2. 1. Sherman Kent și buletinul profesional <i>Studies in Intelligence</i>	68
III. 2. 2. Tematici de interes abordate în paginile buletinului intern al CIA	74
III. 2. 3. Relevanța buletinului profesional al CIA în mediul de intelligence	80
III. 3. Concluzii și comentarii	83

IV. ELEMENTE CONCEPTUALE ȘI COMPARATIVE PRIVIND PERSPECTIVA AMERICANĂ ASUPRA INTELLIGENCE-ULUI	84
IV. 1. Un termen uzual în căutarea unei definiții profesionale: noțiunea de intelligence și implicațiile aferente	86
IV. 1. 1. <i>What's in a name?</i> În căutarea unei definiții pentru intelligence	89
II. 1. 2. Doctrina americană privind rolul și funcțiile intelligence-ului	92
IV. 2. Tipologii ale intelligence-ului american în buletinul profesional al CIA: Domeniile majore de activitate ale Agenției în perioada Războiului Rece	95
IV. 2. 1. Intelligence economic: <i>early warning</i> în pregătirea războiului	96
IV. 2. 2. Intelligence științific și tehnic: cercetare, inovație și minți strălucite	102
IV. 2. 3. Intelligence politic: înainte de toate, împotriva comunismului	106
IV. 2. 4. Intelligence militar: resursele, intențiile și capacitatea inamicului	110
IV. 3. Trei abordări naționale cu privire la activitățile de intelligence: o prezentare comparativă în raport cu intelligence-ul american	116
IV. 3. 1. Școala britanică de intelligence – doar fapte, doar secrete	117
IV. 3. 2. Școala sovietică de intelligence – scutul și sabia Partidului	118
IV. 3. 3. Școala chineză de intelligence – cele 1000 de fire de nisip	120
IV. 4. Concluzii și comentarii	122
 V. TREIMEA AMERICANĂ: ANALIZĂ – OPERAȚIUNI – TEHNICĂ: PARTICULARITĂȚI ȘI PRINCIPALE MODALITĂȚI ACȚIONALE	 123
V.1. Componenta analitică a activităților de intelligence derulate de către CIA: dezvoltarea, evoluția, limitele și poziționarea analizei de intelligence	125
V.1.1. Organizarea generală și funcționarea palierului analitic în CIA	126
V.1.2.: <i>National Intelligence Estimates</i> : elemente de intelligence predictiv	128
V.1.3. <i>Bias vs. mindset</i> : latura psihologică a analizei de intelligence	135
V.1.4. A dansa sau a nu dansa: zona de intelligence vs sfera politică	140
V.2. Dimensiunea operativă a activităților profesionale din cadrul CIA: cele trei direcții acționale înscrise în instrumentarul său instituțional	147
V.2.1. Organizarea palierului operativ al CIA în perioada Războiului Rece	148
V.2.2. Spionajul: factorul uman în formula clasică a culegerii de informații	149
V.2.3. Contrainformațiile: prevenirea și contracararea acțiunilor subversive	155
V.2.4. Operațiunile sub acoperire: arma controversată a intelligence-ului	159

V.3. Componenta tehnică și științifică a intelligence-ului american:	
instrumentul acțional fundamental utilizat în perioada Războiului Rece	162
V.3.1. Organizarea intelligence-ului tehnic și științific din cadrul CIA	163
V.3.2. ELINT – o armă redutabilă a intelligence-ului tehnic în CIA	164
V.3.3. <i>Space Intelligence</i> - ochii din cer în timpul Războiului Rece	168
V. 4. Concluzii și comentarii	174
CONCLUZII FINALE	176
ANEXE	181
Exponenți ai școlii americane de intelligence: o serie de repere biografice și bibliografice (Anexa 1)	183
Documente din arhivele CIA/ articole publicate în buletinul profesional <i>Studies in Intelligence</i> (Anexa 2)	193
Index-ul articolelor tematice din buletinul CIA, <i>Studies in Intelligence</i> , apărute între anii 1955-1991 (Anexa 3)	226
BIBLIOGRAFIE	238

Cuvinte-cheie: *american, buletin, CIA, intelligence, profesionalizare, Războiul Rece.*

Prezenta teză vizează expunerea principalelor trăsături ale intelligence-ului american, astfel cum sunt reflectate în cuprinsul buletinului profesional al CIA, *Studies in Intelligence*, în perioada cuprinsă de la debutul publicației și până la sfârșitul Războiului Rece (1991). Demersul de cercetare este subsumat relevării rolului și importanței buletinului în cauză în fundamentarea unei literaturi de intelligence și în susținerea procesului de profesionalizare derulat la nivelul comunității americane de intelligence (în general, sub coordonarea CIA).

Resursa de cercetare a acestei teze, reprezentată de buletinul profesional intern al CIA, *Studies in Intelligence*, a mai înregistrat până în prezent o serie de preocupări semnificative, fără ca ele să fi evidențiat însă – argumentat, ca urmare a unui demers evaluativ cuprinzător – rolul publicației în modelarea concepției americane cu privire la activitățile de intelligence. Deși stadiul actual al cercetărilor derulate de către unii exponenți ai studiilor de intelligence a relevat un set de caracteristici notabile care guvernează sistemul american de intelligence, conexarea acestora cu buletinul profesional al CIA, emblematic în comunitatea de referință, nu a constituit, deocamdată, o manifestare vizibilă din partea mediului științific.

În considerarea celor arătate, întrebarea fundamentală a acestei teme de cercetare este: a contribuit buletinul intern al CIA la edificarea modelului american de intelligence? Subsecvent, anticiparea răspunsului afirmativ fundamentează întregul *corpus* al acestei teze, prin identificarea și prezentarea unor tematici concludente, cuprinse în *Studies in Intelligence*, care susțin, în mod sistematic, rolul său în dezvoltarea modelului american de intelligence.

În baza acestor proiecții, ipoteza de cercetare este aceea că buletinul intern al CIA ilustrează, în mod activ, caracteristicile esențiale deținute de sistemul american de intelligence. Fără a fi, mai degrabă, o oglindă a acestuia, după cum ar putea exista tentația de a crede, evoluția publicației CIA în perioada Războiului Rece (supusă prezentei teme de cercetare) relevă, în fapt, situarea sa pe două coordonate majore, care i-au format și susținut identitatea, respectiv în baza cărora s-a profilat ca organ emblematic al intelligence-ului american, astfel:

1. resursă relevantă pentru prezentarea unor elemente de interes ridicat în plan profesional, subsumate fundamentării unor concepte importante sau a susținerii unor puncte de vedere, degajate, de obicei, în baza unei experiențe considerabile acumulate în zona de intelligence;
2. instrument acțional semnificativ pentru dezvoltarea literaturii americane de intelligence, demers realizat prin includerea, în mod sistematic, în cuprinsul său a unor tematici diverse, dincolo de articolele care vizau profesionalizarea domeniului.

În scopul susținerii ipotezei enunțate, procesul de cercetare a buletinului intern al CIA a vizat perioada cuprinsă de la apariția acestuia, septembrie 1955, până la finele anului 1991. În fapt, circumscrierea demersului preconizat la intervalul respectiv s-a impus în mod firesc, fiind determinat de două considerente majore:

- în primul rând, *accesibilitatea resursei*: CIA a procedat la declasificarea, în quasi-totalitate, a materialelor care au apărut, în perioada de referință, în cuprinsul *Studies in Intelligence*, situație care nu mai este valabilă în aceeași măsură și pentru conținutul ulterior al publicației; pe de altă parte, CIA a editat o versiune neclasificată a acesteia cu începere din anul 1992¹, ceea ce relevă atât faptul că Agenția s-a angajat într-un demers de promovare a utilității sale, în condițiile în care acest lucru era deja pus sub semnul întrebării la sfârșitul Războiului Rece², cât mai ales existența, în continuare, a unor materiale inaccesibile - probabil, mai relevante -, în lipsa cărora nu ar fi posibilă obținerea unei imagini cu caracter edificator (chiar exhaustiv) cu privire la temele abordate în acea perioadă în cuprinsul buletinului profesional al CIA;

- în al doilea rând, *necesitatea unei încadrări temporale adecvate a temei de cercetare*: perioada stabilită prezintă un set de caracteristici care s-au perpetuat de-a lungul acesteia, fundamentând, astfel, îndeplinirea unei condiții esențiale a procesului de cercetare în general, în conformitate cu care se impune raportarea obiectului la același mediu de referință³, reprezentat în această situație de particularitățile acționale și ideologice ale Războiului Rece.

În limitele fixate de cadrul evidențiat, circumscris ipotezei mai sus enunțate, activitățile de cercetare au fost organizate pe două planuri complementare, care au vizat:

1. relevarea temelor majore care au fost abordate în paginile buletinului profesional al CIA, înscrise pe coordonatele specifice ale intelligence-ului american (demersul fiind derulat cu stabilirea preliminară a particularităților deținute de către sistemul american de intelligence, astfel cum au fost reliefate acestea de-a lungul timpului în literatura de specialitate);

2. sublinierea rolului major pe care l-a deținut buletinul intern al CIA, *Studies in Intelligence*, în privința profesionalizării intelligence-ului american și dezvoltării unei literaturi specifice (prin prezentarea mai multor articole apărute în cuprinsul acestuia).

---

¹ Demersul s-a derulat în perioada 1992–1997.

² Exemplificativ, a se vedea Roger Hilsman, „Does CIA still have a role?”, în *Foreign Affairs*, vol. 74, nr. 5 (septembrie–octombrie 1995), pp. 104-116; Paul McGarr, „Do we still need the CIA? Daniel Patrick Moynihan, the Central Intelligence Agency and US Foreign Policy”, în *History*, vol. 100, nr. 2, aprilie 2015, pp. 275-292, (număr special: *The CIA and American Foreign Policy*).

³ Prashant Kidambi, *Time, Temporality and History*, în Simon Gunn, Lucy Faire (editors), *Research Methods for History*, Edinburgh University Press, Great Britain, 2016 (second edition), pp. 247-264.

În demersul de expunere a trăsăturilor deținute de școala americană de intelligence, cercetarea științifică asupra buletinului profesional intern al CIA, *Studies in Intelligence*, fundamentată/ susținută în cuprinsul acestei teze, înscrie trei obiective majore, de ordin general, după cum urmează:

- ✓ conturarea unei imagini relevante privind profesionalizarea intelligence-ului american, ilustrat, în special, de CIA, ca entitate centrală a comunității de referință a Statelor Unite;
- ✓ relevarea unei perspective din interior a intelligence-ului american, bazată pe documente, care să releve activități specifice derulate de către acesta, relaționare inter-instituțională etc.;
- ✓ sublinierea locului/ rolului sferei de intelligence în societatea democratică americană.

Raportat la evoluțiile și realitățile în domeniu înregistrate în societatea românească actuală, aspectele în cauză oferă o perspectivă diferită asupra sferei de intelligence.

Acestora li se adaugă tot atâtea obiective specifice, subscrise buletinului intern al CIA, *Studies in Intelligence*, constând în următoarele:

- ✓ evidențierea rolului atribuit acestuia, în calitate de platformă publicistică profesională, pentru crearea unei literaturi de specialitate, precum și a unei memorii instituționale;
- ✓ prezentarea temelor de interes care au fost abordate, preponderent, în cuprinsul publicației, alături de prezentarea exemplificativă a unor studii, în scopul ilustrării aspectelor semnalate;
- ✓ realizarea unui profil al buletinului CIA, în baza subiectelor abordate în cuprinsul acestuia.

Principalele întrebări subscrise temei de cercetare și obiectivelor mai sus menționate, care au guvernat derularea acestui demers și a căror clarificare este vizată pe parcursul tezei, în măsură să proiecteze răspunsuri concludente în ceea ce privește intelligence-ul american, astfel cum a evoluat și a funcționat acesta în perioada Războiului Rece, sunt următoarele:

- în plan teoretic:

- 1) Care sunt elementele conceptuale majore ale intelligence-ului american?
- 2) Care sunt principalele direcții de acțiune ale intelligence-ului american?
- 3) Care este locul zonei de intelligence în societatea democratică americană?

- în plan practic:

- 1) Cum s-a constituit și a evoluat CIA în timpul Războiului Rece?
- 2) Cum a acționat CIA în scopul profesionalizării domeniului de intelligence?
- 3) Cum a influențat buletinul intern al CIA dezvoltarea studiilor de intelligence?
- 4) Cum sunt prezentate elementele de *know-how* în paginile *Studies in Intelligence*?
- 5) Care sunt particularitățile zonei de intelligence versus sfera de decizie politică?
- 6) Care sunt mecanismele supravegherii civile asupra intelligence-ului american?
- 7) Cum a conservat/ valorificat CIA istoria sa instituțională?

În plan metodologic, cercetarea înscrisă în cuprinsul acestei teze a fost derulată cu întrebuițarea sistematică a unui instrumentar științific care să fundamenteze și să susțină realizarea unei evaluări, în egală măsură, obiective, complete și adecvate tematicii de interes. În acord cu elementele teoretice fundamentate și prezentate în literatura de specialitate⁴, aceasta integrează atât unele manifestări cantitative, caracteristice cercetării de tip descriptiv (evidențiate prin prezentarea coordonatelor intelligence-ului american și a evoluției acestuia), cât și calitative, care se situează, de această dată, în tiparele cercetării de tip explicativ.

Raportat la specificul temei de cercetare abordate, a fost utilizată ca metodă principală cercetarea istorică - activitate care este definită, conform istoricului englez W. H. McDowell, drept „un studiu sistematic despre trecut și o încercare de a separa relatările adevărate de cele fictive ale evenimentelor istorice, pe baza examinării unei game largi de surse relevante”⁵ -, în cadrul căreia, accentul a fost pus, cu precădere, pe studiul documentelor disponibile (constând, în special, în materiale declassificate, disponibile în arhivele electronice ale CIA, între care partea predominantă a constituit-o materialele din buletinul *Studies in Intelligence*). În desfășurarea acestui proces, s-a acordat atenție și conceptului de cunoaștere a contextului, fiind prezentat atât cadrul socio-politic în care s-au manifestat elementele supuse cercetării⁶, cât și o serie de aspecte legate evoluția în plan istoric a intelligence-ului american.

Subsumat aceluiași preocupări, a fost utilizată, consistent, și analiza de conținut – definită de unul dintre pionierii domeniului, expertul americano-german Klaus Krippendorff, ca desemnând o „tehnică de cercetare care permite realizarea unor deducții reproductibile și valide din texte (sau alte materiale semnificative) către contextele de utilizare ale acestora”⁷. A fost valorificată atât dimensiunea sa tradițională, fundamentată într-un registru cantitativ (prin evidențierea iterațiilor unei anumite teme în cuprinsul buletinului profesional al CIA, precum și prin alcătuirea unui indice tematic final ce grupează articolele de interes publicate), cât și perspectiva dezvoltată ulterior, care fixează în discuție elemente de factură calitativă (între care, raportat la specificul tematicii și a obiectivelor fixate în cadrul aceste cercetări, prezintă relevanță o serie de aspecte precum: particularități ale analizei de intelligence, evoluția relației dintre intelligence și sfera politică, dimensiunea tehnică și științifică etc.).

---

⁴ În acest scop, a se vedea S. Moscovici, F. Buschini, *Metodologia științelor socioumane*, Iași, Polirom, 2007.

⁵ W. H. McDowell, *Historical Research: A Guide*, Longman, 2002, p. 5.

⁶ Jerzy Topolski, *Metodologia istoriei*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1987, pp. 161-166.

⁷ Klaus Krippendorff, *Content Analysis: An Introduction to its Methodology*, California, Sage Publication, 2004 (second edition), p. 18.

Dincolo de caracterul de originalitate/ noutate ale temei - în special, în plan autohton, aceasta se individualizează și din perspectiva resurselor utilizate în vederea elaborării sale, sens în care se înscrie în sfera recent apărută și calificată prin sintagma de „istorie digitală”⁸. În acord cu aspectele prezentate de Michael Warner, fost exponent al CIA Historical Staff, asupra particularităților cercetării întreprinse cu privire la activitățile de intelligence, determinate de faptul că acestea rezistă, prin însăși specificul lor, unui astfel de demers⁹, instrumentarul folosit și modalitatea de abordare vizează să reducă, în măsura posibilităților, neajunsurile și limitele inerente care sunt asociate, inevitabil, proiecțiilor din acest registru. Cercetarea realizată cuprinde o multitudine de resurse, începând cu documente de arhivă, studii și lucrări de specialitate, respectiv de interes general, și terminând cu bloguri de interes, fiind susținută o abordare integrată a temei.

Principalele resurse care au fundamentat documentarea efectuată pentru această teză sunt constituite din documente declasificate ale comunității americane de intelligence/ CIA, circumscrise temei de cercetare, cu accent pe buletinul profesional *Studies in Intelligence*, printr-o utilizarea extensivă a arhivei acestuia din perioada septembrie 1955 – decembrie 1991. Accesarea documentelor în cauză a fost realizată din două arhive electronice guvernamentale: - *National Archives and Records Administration (NARA)*¹⁰, pentru colecția buletinului CIA¹¹; - *CIA Electronic Reading Room*¹², pentru elemente teoretice privind intelligence-ul american, evoluții ale buletinului intern al CIA și a celor înregistrate la nivelul Agenției, în general. Suplimentar, datele de interes circumscrise temei de cercetare au fost completate, punctual, cu o serie de elemente din vasta colecția online de documente a *National Security Archive*¹³ (de această dată, o inițiativă non-guvernamentală pentru investigarea acțiunilor din domeniu, conform celor menționate pe pagina oficială a acestei entități).

---

⁸ I. Milligan, *The Transformation of Historical Research in the Digital Age*, Cambridge University Press, 2022.

⁹ Michael Warner, *Sources and Methods for the Study of Intelligence*, în *Handbook of Intelligence Studies* (Loch K. Johnson, editor), Routledge, 2007, pp. 17-27.

¹⁰ Conform paginii oficiale, este „deținătorul de evidențe al națiunii”. Conține documente și materiale create în activitățile desfășurate de Statele Unite, iar păstrarea lor este importantă „pentru motive legale sau istorice” (www.archives.gov), accesată în iunie 2022.

¹¹ Conține un număr de 1.417 articole, reprezentând colecția quasi-completă a acestuia pentru anii 1955 - 1992. Un index al articolelor, cu link către pagina NARA, este disponibil pe un blog de profil (<https://open-int.blog>), administrat de Veli Pekka Kiwimaki (cercetător/ instructor, specialist în *open-source intelligence/ social media*, analist într-o agenție guvernamentală finlandeză de cercetare în domeniul apărării).

¹² www.cia.gov/readingroom.

¹³ www.nsa.gw.edu.

Teza înscrie o cercetare realizată, preponderent, în baza unor documente declassificate, alături de care integrează, totodată, o bibliografie generoasă despre intelligence-ul american, axată, în special, pe referințe academice semnificative (mai ales din sfera științelor politice), la care se adaugă, punctual, o serie de resurse memorialistice și documente oficiale.

În vederea circumscrierii și a reprezentării adecvate a temei de cercetare proiectate, teza debutează prin fixarea relevanței obiectului acesteia în ansamblul sferei de intelligence, precum și a preocupărilor anterioare cu privire la examinarea buletinului profesional al CIA, în conformitate cu rigorile academice impuse pentru realizarea oricărui demers științific.¹⁴ Stadiul cercetărilor derulate în privința temei de interes este expus pe două paliere distincte, cu rolul de a concura la formarea unei imagini cât mai complete și elocvente asupra acesteia:

- unul mai larg, structurat, la rândul său, pe trei direcții majore de interes, care reflectă
  - 1) clasificări elaborate în literatura anglo-americană de intelligence privind sistemul american;
  - 2) referințe academice semnificative despre intelligence-ului american, cu accent asupra CIA;
  - 3) trăsături ale intelligence-ului american, subsumate unui model propriu/ unei școli naționale;
- unul specific, reprezentat de obiectul de interes înscris în tema de cercetare stabilită, cuprinzând o evaluare sistematică a buletinului intern al CIA în perioada Războiului Rece, fundamentată în baza conținutului declassificat al acestuia, disponibil în arhivele americane, respectiv efectuată în raport cu obiectivele tezei, care susțin manifestarea unui rol pro-activ de către periodicul evidențiat în ceea ce privește dezvoltarea școlii americane de intelligence (domeniul investigat evidențind, totodată, lipsa acoperirii, în cadrul literaturii de specialitate, a perspectivei fundamentată în cuprinsul prezentei teze).

Istoriografia intelligence-ului american din perioada Războiului Rece este prezentată în cuprinsul mai multor studii care au început să apară încă din a doua jumătate a anilor '80, tema fiind reluată în câteva contribuții semnificative publicate în primii ani ai noului mileniu. În egală măsură, studiile respective evidențiază și caracteristici ale intelligence-ului american, care sunt de natură să îl particularizeze în raport cu alte sisteme - în special, cu cel britanic, fixându-i, totodată, individualitatea, precum și principalele sale repere în plan bibliografic. Capitolul este încheiat cu scurta bibliografie existentă cu privire la buletinul profesional al CIA, care a fundamentat o prezentare generală a acestuia, alături de evoluția și de rolul deținut, context în care au fost expuse *in extenso* inclusiv o serie de articole reprezentative publicate, nu în ultimul rând fiind relevate unele tematici abordate de-a lungul timpului în cuprinsul său.

---

¹⁴ Exemplificativ, util a se vedea: Martha Howell, Walter Prevenier, *From Reliable Sources: An Introduction to Historical Methods*, New York, Cornell University Press, 2001.

Nucleul tezei de doctorat este fundamentat pe parcursul a trei capitole (III, IV, V), cuprinsul acestora reliefând principalele tematici subscrise demersului de cercetare efectuat, astfel cum sunt exprimate și evidențiate acestea în cadrul sistemului american de intelligence, respectiv reflectate în cuprinsul buletinului profesional intern al CIA, *Studies in Intelligence*. Pe parcursul lor sunt expuse liniile directoare, precum și organizarea activității de intelligence la nivelul Statelor Unite, alături de evoluțiile înregistrate în perioada Războiului Rece, perspectiva organizațională adoptată integrând atât o serie de elemente de ordin general în ceea ce privește sistemul american de intelligence (evoluția sa, entități constitutive, caracteristici), cât și particularități regăsite la nivelul buletinului profesional al CIA, *Studies in Intelligence*. În fapt, cele două paliere se întrepătrund continuu, susținând astfel caracterul unitar al tezei, de natură să concure la realizarea obiectivelor fixate.

Primul dintre acestea înscrie o serie de elemente introductive ale temei de cercetare, reprezentate de sublinierea celor două planuri în baza cărora este fundamentată prezenta teză, cu scopul de a realiza o descriere generală a aspectelor care sunt expuse în cuprinsul acesteia. Totodată, în cadrul acestui capitol sunt prezentate elemente de context, utile și necesare, totodată, pentru conexarea temei de cercetare atât la cadrul istoric, cât și la cel socio-politic. Pe aceste coordonate sunt prezentate aspecte generale despre intelligence-ul american/ CIA, care surprind evoluția sa în plan istoric, cu accent pe perioada circumscrisă Războiului Rece, precum și o serie de acțiuni de profesionalizare a activității, derulate mai ales la nivelul CIA. În aceeași linie, se înscrie și demersul instituțional realizat prin editarea buletinului său intern, *Studies in Intelligence*, care își fixa încă de la început un program relevant și ambițios.¹⁵

În prezentarea aspectelor fundamentale pe care se întemeiază tema de cercetare, capitolul III abordează, în mod succint, cele două manifestări complementare ale demersului, fiind relevate o serie de elemente și noțiuni cu caracter introductiv, care cuprind următoarele:

- 1) caracteristicile esențiale ale comunității americane de intelligence – în special, ale CIA (context în care este realizată o scurtă istorie a intelligence-ului american și a evoluției sale, accentul fiind pus pe transformările derulate în perioada celui de-al Doilea Război Mondial, precum și în primii ani de după acesta, care au condus la crearea comunității de intelligence);
- 2) coordonatele majore pe care s-a înscris activitatea editorială din perioada Războiului Rece a buletinului profesional al CIA, *Studies in Intelligence* – înființat în septembrie 1955, elementele evidențiate constând, în principal, în întocmirea unei analize sumare de conținut.

---

¹⁵ Cele două articole din numărul inaugural al buletinului intern al CIA: primul este semnat de Sherman Kent menționat deja, iar al doilea de editori („*The Current Program for an Intelligence Literature*”, pp. 12-17).

Buletinul CIA face obiectul unei prezentări substanțiale, în a doua parte a capitolului, în cuprinsul căruia sunt abordate principalele tematici de interes regăsite în paginile acestuia. În context, sunt prezentate și aspecte care țin de structura buletinului, relevanța sa în mediu, preocupări pentru diversificarea și îmbunătățirea conținutului, diverse reacții înregistrate, precum și calificări ale utilității și relevanței acestuia pentru zona de intelligence.

Aspectele prezentate atestă dezvoltarea progresivă a intelligence-ului american, fundamentată/ susținută atât de o serie de demersuri acționale generate din interiorul sistemului, care au vizat reconfigurări funcționale și în plan organizațional ale activităților desfășurate¹⁶, cât și ca urmare a mai multor acțiuni cu caracter investigativ asupra agențiilor de intelligence, realizate fie la solicitările formulate de Congres, fie la cele ale președintelui Statelor Unite.¹⁷

Dincolo de aceste activități care se înscriu ca un fir roșu, în principal, în istoria CIA, manifestările derulate în direcția profesionalizării intelligence-ului american au fost susținute, sistematic, și prin intermediul articolelor din buletinul intern al CIA, *Studies in Intelligence*. Abordând o tematică diversă, care cuprinde întregul tablou al activităților de intelligence, alături de literatură publică despre domeniul de referință (prin recenzie a unor cărți apărute), buletinul profesional intern al CIA s-a profilat atât ca platformă instituțională reprezentativă, cât și ca instrument calificat pentru acumularea și conservarea cunoștințelor de specialitate, subscris dezvoltării intelligence-ului american.

Capitolul respectiv relevă faptul că buletinul profesional intern *Studies in Intelligence*, a fost conceput, în principal, ca modalitate pentru fundamentarea unei literaturi în domeniu, în condițiile în care aceasta lipsea în mare măsură (fiind susținută, într-o perspectivă limitată, de componenta militară, manifestată într-o publicație de specialitate a armatei americane)¹⁸. Un rol mult mai important (și, totodată, mult mai îndrăzneț, deși asumat doar în plan secund) a fost de a constitui o platformă profesională (e adevărat, limitată, de regulă, la nivelul CIA), pentru expunerea de materiale semnificative privind aspecte ale activităților de intelligence. Din această perspectivă, buletinul profesional al CIA s-a conturat ca o publicație complexă, în cuprinsul căruia au fost abordate, constant, teme variate, subscrise domeniului de referință.

---

¹⁶ Acestea au constituit o manifestare și preocupare constantă, înregistrată, în mare măsură, la nivelul CIA (evidențiată, de altfel, ca atare atât într-o serie de documente declassificate, cât și în literatura de specialitate, circumscrisă prezentării istoriei Agenției).

¹⁷ Mecanismele instituționale prin intermediul cărora sunt derulate activitățile de supraveghere asupra comunității americane de intelligence, în baza cărora au fost realizate o serie de schimbări la nivelul acesteia sunt reprezentare mai ales de cele două comisii ale Congresului, cu atribuții asupra sferei de intelligence.

¹⁸ *Military Intelligence Magazine*, apărut în iulie 1974.

Capitolul IV al acestei teze vizează explicitarea unor elemente conceptuale majore subscrise intelligence-ului american în special (și studiilor de intelligence, în ansamblul lor), astfel cum sunt prezentate acestea în articolele din cuprinsul buletinului profesional al CIA. În acord cu vechiul aforism care arată că „începutul înțelepciunii este definirea termenilor”, atribuit lui Socrates, o primă preocupare din acest capitol privește noțiunea de intelligence (complementar, este relevantă prezentarea intelligence-ului, în speță a analizei de intelligence, din perspectiva artă versus știință, precum și distincția față de sfera studiilor de intelligence). O parte semnificativă a capitolului tratează cu privire la tipologii ale intelligence-ului american, atât din perspectiva calificării în mod formal a produselor de intelligence (*basic, current, staff*), cât și a fondului/ conținutului reprezentat (politic, economic, militar, tehnic și științific etc.).

Urmărind modul în care aspectele respective sunt reflectate în *Studies in Intelligence*, respectiv preponderența unora sau a altora dintre ele în cuprinsul buletinului intern al CIA, acest capitol înfățișează fundamentele și domeniile de interes ale intelligence-ului american, astfel cum au fost constituite și cum s-au manifestat acestea în perioada Războiului Rece. Principalele elemente pe linia de referință menționată, și care fac obiectul prezentului capitol, conturează cadrul teoretic general al activității de intelligence derulate în sistemul american, evidențiind contribuția activă a buletinului profesional al CIA pe următoarele componente:

- 1) *definirea intelligence-ului* – o încercare dificilă, care nu a reușit să găsească, deocamdată, o formulă definitivă, în cuprinsul căreia să fie menționate toate componentele sale relevante, specificul și obiectivele, fără a le omite pe unele sau a fi redundantă în privința altora, preocuparea respectivă fiind completată de modul de raportare la această activitate (în speță, la analiza de intelligence, care este privită dintr-o dublă perspectivă - ca artă, sau ca știință);
- 2) *doctrina americană de intelligence* – fundamentată pentru evitarea surprizelor strategice, de factura celei reprezentate de atacul de la Pearl Harbour asupra bazei navale americane, precum și pentru a susține, în mod corespunzător, decizia de politică externă a Statelor Unite;
- 3) *domeniile majore ale intelligence-ului american* – principalele categorii de cunoaștere (asociate mai ales sferei economice, politice, militare, precum și celei tehnice și științifice, astfel cum se manifestau ele și cum se estima evoluția lor la nivelul, în principal, al URS) necesare relevării unor posibile amenințări la adresa securității naționale ale Statelor Unite.

În vederea evidențierii elementelor de diferențiere ale intelligence-ului american, raportat la alte sisteme naționale de intelligence din aceeași perioadă a Războiului Rece, ultima parte a capitolului abordează o serie de caracteristici, în primul rând, ale școlii rusești; alături de acestea, sunt evidențiate trăsături ale sistemului britanic și chinez de intelligence, astfel cum sunt relevate atât în documentele CIA, cât și în buletinul profesional al acesteia.

Capitolul relevă că intelligence-ul american, în accepțiunea modernă a acestor acțiuni, a fost creat cu scopul primordial de a constitui prima santinelă în fața amenințărilor externe, reprezentate în acea vreme de pericolul comunismului sovietic care amenința întreaga lume. Concomitent cu dezvoltarea de capacități și de resurse operaționale, intelligence-ul american, în special, CIA, a manifestat un interes ridicat pentru crearea unei literaturi de specialitate, subsumate profesionalizării acestor activități, aspect evidențiat, în primul rând, prin fondarea buletinului său intern *Studies in Intelligence*.

Ultimul capitol (V) prezintă dimensiunea propriu-zisă a intelligence-ului american, fundamentată în baza celor trei componente care concură la realizarea activităților în cauză, reprezentat de următoarele: zona de analiză, cea de operațiuni și cea științifică & tehnică, înscrise, de altfel, în cele trei directorate distincte în plan organizațional de la nivelul CIA. Evidențiat prin prezentarea elementelor organizaționale și funcționale manifestate în CIA, astfel cum s-au constituit și au evoluat acestea în cadrul celor trei directorate majore ale sale¹⁹ care i-au guvernat activitățile derulate de-a lungul perioadei reprezentate de Războiul Rece, demersul este susținut de o serie de articole selectate din cuprinsul buletinului său intern.

În acord cu delimitarea tradițională fundamentată în plan organizațional la nivelul CIA (care este concretizată prin cele trei structuri majore implicate în activitățile de intelligence - Directoratul de Intelligence, Directoratul de Operațiuni, Directoratul de Știință&Tehnologie), sunt prezentate elementele de specificitate ale acestora, cuprinse în buletinul intern al CIA, astfel cum sunt ilustrate în articole reprezentative care au apărut în perioada Războiului Rece. Conturat într-o manieră unitară, cu reflectarea întregului ansamblu acțional din cadrul CIA, capitolul tratează despre principalele elemente asociate activităților în cauză, anume:

- 1) *analiza de intelligence*, manifestare centrală și semnificativă, fundamentată la nivelul CIA, cu privire la care Agenția a dezvoltat, totodată, o serie de instrumente substanțiale de lucru (unele dintre acestea fiind expuse în cuprinsul unor articole din buletinul său profesional);
- 2) *dimensiunea operativă*, reprezentată de cele trei componente clasice pe care le deține (spionaj, contrainformații și operațiuni sub acoperire), înscrise tot într-un registru național, care susține și din această perspectivă tiparul propriu, specific intelligence-ului american;
- 3) *zona tehnică și științifică*, o altă caracteristică reprezentativă dezvoltată în cadrul CIA, alături de analiza de intelligence, care a avut merite considerabile (cât se cunosc, cel puțin), reușind să suplinească lipsa de informații mai ales despre capacitățile militare sovietice.

---

¹⁹ În speță, Directoratul de Intelligence, Directoratul de Operațiuni și Directoratul de Știință & Tehnologie. Acestea li s-a adăugat, cu rol de suport, Directoratul de Administrație.

Prezentând un interes ridicat în principal pentru practicienii din zona de intelligence, capitolul înfățișează elemente concrete și utile, desprinse din publicația profesională a CIA, axate în special pe componenta de analiză de intelligence desfășurată în cadrul Agenției (precum caracteristici, necesități, limite și eșecuri ale analizei estimative, biasuri cognitive, relația producător vs. beneficiar de intelligence). Mai puțin consistent sunt prezentate diverse aspecte care țin de celelalte două componente majore ale activităților derulate de către CIA: partea operativă, reprezentată de spionaj (unde se evidențiază tipologiile naționale de agenți), precum și cele de contra-intelligence și de acțiuni sub acoperire (ultima, aproape inexistentă în activitățile editoriale ale buletinului CIA), respectiv de zona de știință și de tehnologie.

Activitățile profesionale ale CIA – reprezentate, în plan organizațional și funcțional – de cele trei structuri majore ale acesteia (Directoratul de Planuri/ Directoratul de Operațiuni, Directoratul de Intelligence și Directoratul de Știință și Tehnologie) sunt abordate, sistematic, în paginile buletinului său profesional *Studies in Intelligence*, în articole cu tematici variate, subscrise obiectivului fundamental privind crearea și dezvoltarea unei literaturi în domeniu. Alături de acesta se remarcă și preocuparea constantă pentru creșterea profesionalizării, manifestată prin prezența unui număr semnificativ de articole care constituie bune practici. Valorificând experiența îndelungată în domeniu a unor ofițeri mai ales din cadrul Agenției, acestea reflectă, în primul rând, perspective cu privire la o serie de activități de intelligence, în baza cărora se pot contura unele elemente de *modus operandi*, specifice școlii americane; manifestate la nivelul tuturor celor trei paliere în discuție (analitic, operativ, tehnic & științific), ele înscriu, totodată, un fond de cunoaștere și dezvoltare util pentru practicienii domeniului, ceea ce relevă, din nou, caracterul instructiv-educativ al buletinului profesional al CIA.

Concluziile desprinse în baza cercetării efectuate atestă confirmarea semnificativă a ipotezei formulate, în conformitate cu care buletinul profesional *Studies in Intelligence* reprezintă un instrument care a acționat, cu relativ succes, pe cele două coordonate asumate: de dezvoltare a unei literaturi de specialitate și de profesionalizare a activităților specifice. Totodată, cercetarea metodică derulată cu privire la conținutul buletinului profesional al CIA înfățișează rolul acestuia de agent activ cu privire la fundamentarea și diseminarea constantă atât a unor principii și mecanisme de lucru, utile pentru dezvoltarea capacităților profesionale, cât și a unor direcții de acțiune (reprezentate, de exemplu, de seriile de articole cu privire la supravegherea democratică asupra intelligence-ului sau relația intelligence – decident politic), care au modelat activitățile în domeniu.

BIBLIOGRAFIE

Arhive

- National Archives and Records Administration/ NARA (www.archives.gov);
- CIA Electronic Reading Room (www.cia.gov/readingroom).

Studii și articole de specialitate

Aftergood, Steven, *Posts Hundreds of Declassified Journal Articles* (disponibil pe pagina www.fas.org, accesată în ianuarie 2022)

Becker, Abraham C., „Intelligence fiasco or reasoned accounting? CIA estimates of Soviet GNP”, în *Post-Soviet Affairs*, vol. 10, nr. 4, 1994, pp. 291-329

Wasserman, Benno, „The Failure of Intelligence Prediction”, în *Political Studies*, Political Studies Association (United Kingdom), vol. VIII, nr. 2/1960, pp. 156-169

Betts, Richard, „Fixing Intelligence”, în *Foreign Affairs*, vol. 81, January – February, 2002, pp. 43-59

Bruce, James B., „Remembering Richards J. Heuer Jr.: A Brief Intellectual History”, vol. 62, nr. 3 (Extracts, September 2018), p. VII-X

Davis, Jack, „Sherman Kent and the Profession of Intelligence Analysis”, în *Occasional Papers*, vol. 1, nr. 5, CIA, noiembrie 2002

Davis, Philip H. J., „Robertson, Ken - 1947-2021: Foundations, Innovations and Legacies”, în *Intelligence and National Security*, vol. 37, nr. 3/ 2022, pp. 421-437

Dujmovic, Nicholas, „50 Years of Studies in Intelligence. Building an Intelligence Literature”, în *Studies in Intelligence*, CIA, Center for the Study of Intelligence, vol. 49, nr. 4, 2005

Doel, Ronald E.; Allan și Needell, A., „Science, Scientists, and the CIA: Balancing International Ideals, National Needs, and Professional Opportunities”, în *Intelligence and National Security*, vol, 12, nr. 1/1997, pp. 59 – 81

Demarest, Geoffrey B., „Espionage in International Law”, în *Denver Journal of Law & Policy*, vol. 24, nr. 2, 2020, pp. 321-347

Ferris, John, „Coming from the Cold War: The Historiography of American Intelligence, 1945 – 1990”, în Michael J. Hogan (editor), *America in the World: The Historiography of American Foreign Relation since 1941*, Cambridge University Press, 1995, pp. 562-598

Firth, Noel E.; Noren, James H., „Soviet Defense Spending: A History of CIA Estimates, 1950-1990, Texas A&M, University Press, 1998

Gates, Robert, „An Opportunity Unfulfilled: The Use and Perception of Intelligence at the White House”, în *The Washington Quarterly*, Winter 1989, pp. 35-44

Gentry, John, „Intelligence Failure Reframed”, în *Political Science Quarterly*, Academy of Political Science, New York, vol. 123, nr. 2/ 2008, pp. 247-270

Gill, Peter; Phythian, Mark, „What Is Intelligence Studies?”, în *The International Journal of Intelligence, Security and Public Affairs*, 2016, vol. 18, nr. 1, pp. 5-19

Hilsman, Roger, „Does CIA still have a role? ”, în *Foreign Affairs*, vol. 74, nr. 5 (septembrie – octombrie 1995), pp. 104-116

Hedley, John H., „The Evolution of Intelligence Analysis”, în George, Roger Z. și Bruce, James B. (editori), *Analyzing Intelligence. Origins, Obstacles, and Innovations*, Georgetown University Press, Washington D.C, 2008, pp. 19-34

Horowitz, Paul; Putnam Miller, Page, „The Freedom of Information Act: Federal Policy and the Writing of Contemporary History”, în *The Public Historian*, University of California Press, vol. 4, nr. 4, 1982, pp. 86-97

Johnson, Loch K. „Economic Intelligence and the CIA”, în *Southeastern Political Review*, vol. 25, nr. 3, 2008, pp. 501-514

Idem, „A Farewell to Harry Howe Ransom”, în *Intelligence and National Security*, vol. 29, nr. 2/2014, pp. 157-158

Kaufman, Richard F. „CIA Economic Intelligence on the USSR, 1949-1960”, în *Post-Soviet Affairs*, vol. 11, nr. 3, 1995, pp. 277-293

Kendall, Willmore, „The Function of Intelligence”, în *World Politics*, nr. 4, 1949, pp. 542-552

Kidambi, Prashant, *Time, Temporality and History*, în Simon Gunn, Lucy Faire (ed.), în *Research Methods for History*, Edinburgh University Press, Great Britain, 2016 (second edition), pp. 247 – 264

Loventhal, Mark M., „The Intelligence Library: Quantity vs. Quality”, în *Intelligence and National Security*, 1987, pp. 368-373

McGarr, Paul, „Do we still need the CIA? Daniel Patrik Moynihan, the Central Intelligence Agency and US Foreign Policy”, în *History*, vol. 100, nr. 2, 2015, pp. 275-292

Marrin, Stephen, „Is Intelligence Analysis an Art or a Science”, în *International Journal of Intelligence and Counterintelligence*, vol. 25, nr. 3/2012, pp. 529-545

Moran, Christopher R. „The Last Assignment: David Atlee Phillips and the Birth of CIA Public Relations”, în *The International History Review*, vol. 35, nr. 2 / 2013, pp. 337-355

Naftali, Timothy, „Celebrating the Life of Walter Pforzheimer”, în *Studies in Intelligence*, CIA, vol. 47, nr. 3, 2003

Norris, Robert S.; Kristensen, Hans M., „Nuclear Notebook: US and Soviet/Russian intercontinental ballistic missiles, 1958-2008, în *Bulletin of the Atomic Scientist*, January-February 2009, pp. 62-69

Ferris, John, „Coming from the Cold War: The Historiography of American Intelligence, 1945 - 1990”, în *Diplomatic History*, vol. 19, nr. 1 (Winter 1995), Oxford University Press, pp. 87-115

Phythian, Mark, „Profiles in Intelligence: an Interview with Professor Loch K. Johnson”, în *Intelligence and National Security*, vol. 37, nr. 7/2022

Rezk, D., „Orientalism and intelligence analysis: deconstructing Anglo-American notion of Arab”, în *Intelligence and National Security*, vol. 32, nr. 2, 2016, pp. 224-245

Robertson, Kenneth G., „The Study of Intelligence in the United States”, în Roy Godson (editor), *Comparing Foreign Intelligence. The US, the USSR, the UK & the Third World*, Pergamon-Brassey's, International Defense Publishers, Inc., 1988, pp. 7-42

Roman, Dan, „The Future is Bright Turned to Twilight. American Military Intelligence in the 20s”, în *Society and Politics*, vol. XV, nr. 2, 2021, pp. 47-57.

Idem, „Military intelligence issues in declassified articles of the CIA's professional journal *Studies in Intelligence* (1955 - 1989)”, în *Bulletin of the „Carol I” National Defence University*, vol. 12, nr. 1/2023, January - March, pp. 102-113

Idem, „Intelligence Analysis and the CIA. A Historical Perspective: The Doings, the Critics and the Unexpected Dissolution of ORE – Office of Reports and Estimates (1947 – 1950)”, în *Romanian Intelligence Studies Review*, Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul” București, nr. 30, 2023, pp. 164 – 188

Idem, „Dezbatere și consens în activitatea de informații. O experiență americană”, în *Intelligence*, Serviciul Român de Informații, nr. 47/ 2023, pp. 18-21

Sandler, Standely, „US Army Command Historians: what we are and what we do”, în *Perspectives on History*, aprilie 2001

Schmidle, Nicholas, „Inside the CIA's Journal”, în *New York Times* (January 1, 2018)

Trachtenberg, Mark, „Assessing Soviet Economic Performance during the Cold War: A Failure of Intelligence?”, în *Texas Security Review*, vol. 1, nr. 2, 2018, pp. 76-101

Sperry, F. M., „Strategic Intelligence. An Introduction”, în *Military Review*, vol. XXVII, nr. 7, 1947, pp. 16-22

Usowski, Peter S., „Reflections on the Study of Intelligence”, în *Studies in Intelligence*, CIA, vol. 67, nr. 2 (Extracts, June 2023), pp. 1-18

Warner, Michael, „Sources and Methods for the Study of Intelligence”, în *Handbook of Intelligence Studies* (Loch K. Johnson, editor), Routledge, 2007, pp. 17-27

Wirtz, James J., „The American approach to intelligence studies”, în *Handbook of Intelligence Studies* (editor Loch K. Johnson), Routledge, London, 2007, pp. 28-38

Buletinul profesional *Studies in Intelligence*

Adams, Robert H., „Developments in Air Targeting: The Air Battle Model”, Spring 1958, pp. 13-31

Allen, George, „The Professionalization of Intelligence”, Spring 1982, pp. 23-31

Baird, Matthew, „Introduction”, septembrie 1955

Betts, Richard K., „Analysis, War and Decisions: Why Intelligence Failures are Inevitable?”, Fall 1979, pp. 35-54

Idem, „Strategic Intelligence Estimates: Lets Make Them Useful”, Spring 1981, pp. 9-15

Bimfort, Martin T., „A Definition of Intelligence”, Fall 1958, pp. 75-78

Beaumarchais, Pierre-Augustin Caron, „Covert Action, Staff Policy, and Public Morality”, Spring 1979, pp. 27-29

Boifeuillette, L., „Letter from a Staff Agent (Challenge and Response under Deep Cover in Black Africa)”, Fall 1963, pp. 47-55

Blum, Robert M., „Sunrise by Tito: Anatomy of an Intelligence Failure”, Summer 1985, pp. 51-68.

Brammer, D.; Hulnick, A., „Intelligence and Policy - The On-Going Debate”, Winter 1980, pp. 9-16

Bruce, James B., „Remembering Richards J. Heuer Jr.: A Brief Intellectual History”, vol. 62, nr. 3 (Extracts, September 2018), pp. VII-X

Bush, George, „The Objective is to Keep the Peace (Role of Intelligence)”, Fall 1983, pp. 55-56

Casey, William J., „Economic Intelligence For The Future”, Summer 1982, pp. 51-52

Cate, Charles, „Counterintelligence for National Security”, Fall 1958, pp. 87-92

Clinard, Outten J., „Developments in Air Targeting: Data Handling Techniques”, Spring 1959, pp. 95-104

Conlon, Thomas F., „Portuguese Timor: An Estimative Failure”, Winter 1960, pp. 91-96

Coriden, Guy E., „Report on the Hungarian Refugees”, Winter 1958, pp. 85-93

Crawford, Chester C., „The Polygraph in Agent Interrogation”, Summer 1959, pp. 31-37

Davis, Jack, „The Kent – Kendall Debate in 1949”, vol. 36, nr. 5, 1992, pp. 91-103

Donovan, G. Murphy, „Deciphering Soviet Military Doctrine”, Summer 1985, pp. 79-86

Idem, „Intelligence Rams for Policy Lions”, Fall 1986, pp. 63-74

Idem, „Soviet Military Vulnerabilities”, Spring 1987, pp. 13-23

Edgette, Judith, „Domestic Collection on Cuba”, Fall 1963, pp. 41-45

Finer, Sydney Westley, „The Kidnapping of the Lunik”, Winter 1967, pp. 33-39

Ford, Harold P., „The Primary Purpose of National Estimating (Avoiding Another Pearl Harbor)”, Fall 1991, pp. 69-79

Gates, Robert, „The CIA and American Foreign Policy”, Fall 1987, pp. 25-36

George, Theodore A., Becker, Joseph, „The Computer – Capabilities, Prospects, and Implications”, Fall 1960, pp. 95-110

Goodman, Michael S., „The Foundation of Anglo-American Intelligence Sharing”, vol. 59, nr. 2, 2015, pp. 1-12

Gries, David D., „Singapore’s People Association (A Case Study in Urban Nation Building)”, Fall 1968, pp. 47-55

Idem, „New Links Between Intelligence and Policy”, Summer 1990, pp. 1-7

Gardiner, L Keith, „Dealing with Intelligence, Policy Disconnects”, Summer 1989, pp. 1-10

Gazit, Shlomo, „Intelligence Estimates and the Decisionmaker”, Fall 1988, pp. 31-47

Hatzenbeuhler, Max, „Scandinavians as Agents”, Winter 1971, pp. 89-101

Heuer Jr., Richards J., „Cognitive Biases: Problems in Hindsight Analysis”, Summer 1978, pp. 21-28

Idem, „Do you really need more information?”, Spring 1979, pp. 15-25

Idem, „Biases in evaluation of evidence”, Winter 1981, pp. 31-46

Howerton, Paul W., „Economic Intelligence”, Spring 1956, pp. 19-33

Hulnick, Arthur S., „The Intelligence Producer – Policy Consumer Linkage”, Winter 1985, pp. 71-85

Heymann Jr., Hans, „The Intelligence - Policy Relationship”, Winter 1984, pp. 57-66

Ian Chambers, David, „The Past and Present State of Chinese Intelligence Historiography”, vol. 56, nr. 3, September 2012, pp. 31-46

Johnson, Kenneth T., „Developments in Air Targeting: Progress and Future Prospects”, Summer 1959, pp. 53-61

Kent, Sherman, „The Need for Intelligence Literature”, septembrie 1955, pp. 1-11

Idem, „A Crucial Estimate Relived”, Spring 1964, pp. 1-18

Idem, „Estimates and Influence”, Summer 1968, pp. 11-21

Idem „Valediction”, Winter 1968, pp. 1-11

Kehm, Harold, „Notes on Some Aspects of Intelligence Estimates”, Winter 1956, pp. 19-37

Kerlin, Julie O., „Military - Economic Estimating. A Positive View”, Fall 1966, pp. 35- 44

Kirkpatrick, Lyman, „Combat Intelligence: A Comparative Evaluation”, Fall 1961, pp. 45-51

Kroger, Charles A., „ELINT, a Scientific Intelligence System”, Winter 1958, pp. 71-83

Leawit, Robert W., „Developments in Air Targeting: The Military Resources Model”, Winter 1958, pp. 52-64

Leisendorf, Titus, „The Libyan as Agent”, Winter 1963, pp. 85-97

Ibidem, „The Vietnamese as Operational Target”, Fall 1968, pp. 57-71

Leviness, Robert, „The Chinese as Agent”, Summer 1966, pp. 47-54

Long, Lewis R., „Concepts for a Philosophy of Air Intelligence”, Winter 1958, pp. 31-50

Marengo, Louis, Moor, Dean, Ober, Richard, Wood, Dick, „National Estimates: An Assessment of the Product and the Process”, Spring 1977, pp. 29-71

Matthews, Charles W., „Technical Intelligence and Arm Inspections”, Fall 1957, pp. 55-77

Maxfield, Myles, Proper, Robert, Case, Sharol, „Remote Medical Diagnosis (Monitoring the Health of Very Important Patients)”, Spring 1979, pp. 9-14

McCarn, Davis B., „Developments in Air Targeting: The Damage Assessment Model”, Summer 1958, pp. 23-29

Millkan, Max, „The Nature and Methods of Economic Intelligence”, Spring 1956, pp. 1-18

Montague, Ledwell Lee, „The Origins of National Intelligence Estimating”, Spring, 1972

Maxfield, Myles; Edward G. Greger, „VIP Health Watch (A Program for Assessing Foreign Leader's Physical and Psychic States)”, Spring 1968, pp. 53-63

Nance, William H., „Quality Elint (Precision Measurement of the Operating Parameters of Uncooperating Radars)”, Spring 1968, pp. 21-27

Northridge, A. R., „Pearl Harbour: Estimating Now and Then”, Fall 1964, pp. 65-74

Omandere, Louise, „The Covert Collection of Scientific Intelligence”, Fall 1958, pp. 23-31

Orlov, Alexander, „The Theory and Practice of Soviet Intelligence ”, Spring 1963, pp. 45-65

Quintanilla, Hector, „The Investigation of UFO's”, Fall 1966, pp. 95-110

Peake, Hayden B., „Harry S. Truman on CIA Covert Operations”, Spring 1981, pp. 31-41

Pforzheimer, Walter, „We Spied...”, Fall 1957, pp. 151-153

Poteat, G., „Stealth, Countermeasures, and ELINT, 1960-1975: Some Beginnings of Information Warfare”, vol, 42, nr.1, 1998, pp. 51-60

Random, R. A., „Intelligence as a Science”, Spring 1958, pp. 77-79

Riffice, Albert E., „Intelligence and Covert Action”, Winter 1961, pp. 73-80

Rogers, Lawrence E., „Project Ninos”, Winter 1963, pp. 75-84

Schreckengost, R. C., „New Perspectives in ELINT”, Fall 1970, pp. 87-94

Schiattareggia, M. H., „Counterintelligence in Counter-Guerrilla Operations”, Summer 1962, pp. 1-24

Soohoo, Edmund L., „An ELINT Vigil, Unmanned”, Spring 1968, pp. 21-27

Smith, Abbot E., „Notes on Capabilities in National Intelligence”, Winter 1956, pp. 1-18

Taylor, Jack H., „Soviet Strategic Forces, and National Intelligence Estimates”, Spring, 1975, pp. 1-8

Tidwell, W. A., „Kim or Major North”, Summer 1958, pp. 37-42

Timm, Eric W., „Countersabotage, A Counterintelligence Function”, Spring 1963, pp. 67-72

Tollius, Paul, „Experience with Types of Agent Motivation”, Fall 1959, pp. 31-42

Idem, „A Staff Agent's Second Thoughts”, Winter 1967, pp. 61-65

Traverton, George, „Covert Intervention in Chile, 1970-1973 (The Allende Affair)”, Winter 1991, pp. 49-61

Turgeon, Charles F., „Windfall from Hong Kong”, Winter 1964, pp. 67-74

Vaart, Andreas, „In Memoriam, Jack Davis (1930-2016)”, vol. 60, nr. 2, 2016, pp. vii-ix

Wark, David L., „The Definition of Some Estimative Expressions”, Fall 1964, pp. 67-80

Warner, Michael, „Wanted: A Definition of Intelligence”, vol. 46, nr. 3, 2002, pp. 15-22.

Wheelon, Albert, Graybeal, Sidney, „Intelligence for the space race”, Fall, 1961, pp. 1-13

Wooten, Clyde C., „Economic Intelligence in Defense Planning”, Winter 1966, pp. 1-22

„The Current Programm for an Intelligence Literature”, septembrie 1955, pp. 12-17

„Conditioned Reflex, Drugs, and Hypnosis under Communist Interrogations”, Spring 1958, pp. 59-63

„Concerning Espionage and Social Courtesy”, Summer, 1966, pp. 77-80

„Introducing a Shy Sister: The NSA Journal”, Spring 1967, pp. 67-68

„The Shah's Illness and the Fall of Iran”, Summer 1980, pp. 33-40

„A man of integrity. Abbot Emerson Smith”, Winter 1983, p. 44

„The Mob in the Street”, Winter 1985, pp. 33-40

Cărți

- Andrew, Christopher, *The Secret World. A History of Intelligence*, New Haven, London, Yale University Press, 2018
- Barkai, Avraham, *Nazi Economics: Ideology, Theory and Policy*, New Haven, Yale University Press, 1990
- Berkowitz, Bruce D.; Goodman, Allan E., *Strategic Intelligence for American National Security*, Princeton University Press, 1989
- Bernard, Richard L., *Electronic Intelligence (ELINT) at NSA*, Center for Cryptologic History, NSA, 2009
- Byrne, Malcolm, *Iran–Contra: Reagan’s Scandal and the Unchecked Abuse of Presidential Power*, University Press of Kansas, 2014
- Brzezinski, Zbigniew, *The Grand Chessboard: American Primacy and its Geostrategic Imperatives*, Basic Books, New York, 1997
- Burn, Michael, *The Debatable Land. A Study of the Motives of Spies in Two Ages*, London, Hamilton, 1970
- Caffrey Jr., Matthew B., *On Wargaming. How Wargames Have Shaped History and How They May Shape the Future*, Naval War College Press, Rhode Island, 2019
- Cline, Ray S., *Secrets, Spies, and Scholars: Blueprint of the Essential CIA*, Acropolis Books Inc., New York, 1978
- Colby, William; Forbath, Peter, *Honorable Men, My Life in the CIA*, New York, Simon & Shuster, 1978
- Constantinides, George C., *Intelligence and Espionage: An Analytical Bibliography*, Boulder, 1983
- Crosswell, D. K. R., *Beetle: The Life of General Walter Bedell Smith*, Lexington, The University Press of Kentucky, 2010
- Darling, Arthur B., *The Central Intelligence Agency: An Instrument of Government to 1950*, The Pennsylvania State University Press, 1990
- Day, Dwayne A., Logston, Brian, John M. Latell (editori), *Eye in the Sky, The Story of the Corona Spy Satellites*, Smithsonian Institution Press, 1998
- Dulles, Allen W., *The Craft of Intelligence*, New York, Signet Books, 1963
- Fabre, Cecile, *Spying through a Glass Darkly: The Ethics of Espionage and Counterintelligence*, Oxford, Oxford University Press, 2022
- Finnegan, J.P., *Military Intelligence*, Center of Military History, Washington DC, 1998

Finnley, James P. (ed.), *US Army Military Intelligence History: A Sourcebook*, US Army, 1995

Ford, Harold P., *Intelligence*, The Association of Former Intelligence Officers, 1993

Foot, M. R. D., *SOE: An Outline History of the Special Operation Executive, 1940-1946*, London, British Broadcasting Corporation, 1984

Fukuyama, Francis, *The End of History and the Last Man*, The Free Press, New York, 1992

Godson, Roy, Wirtz, James (editori) - *Strategic Denial and Deception: The Twenty-First Century Challenge*, Routledge, 2002

Grendel, Frederic, *Beaumarchais: The Man who Was Figaro*, New York, Thomas Y. Crowell, 1977

Grose, Peter, *Gentleman Spy: The Life of Allen Dulles*, Boston, Houghton Mifflin Harcourt, 1994

Haines, Gerald; Leggett, Robert (ed.), *Watching the Bear: Essays on CIA's Analysis of the Soviet Union*, Langley, CIA Center for the Study of Intelligence, 2003

Handel, Michael I. (editor), *Leaders and Intelligence*, Routledge, 1989

Hester, Ryan, *Historical Research: Theory and Methods*, ED – Tech Press, 2018

Heuer, Richards J. Jr., *Quantitative approaches to political intelligence: The CIA experience*, Westview Press, 1978

Idem, *Psychology of Intelligence Analysis*, CIA, 1999

Howell, Martha, Prevenier, Walter, *From Reliable Sources: An Introduction to Historical Methods*, Cornell University Press, New York, 2001

Jeffreys-Jones, Rhodri; Andrew, Christopher (ed.), *Eternal Vigilance? 50 years of the CIA*, Routledge, 1997

Jeffreys-Jones, Rhodri, *The CIA and American Democracy* (1989), Yale University Press, 1998

Idem, *Cloak and Dollar: A History of American Secret Intelligence*, Yale University Press, 2002

Idem, *In Spies We Trust: The Story of Western Intelligence*, Oxford University Press, 2013

Idem, *A Question of Standing: A History of the CIA*, Oxford University Press, 2022.

Jensen, Carl J., McElreath, David H., Graves, Melissa, *Introduction to Intelligence Studies*, CRC Press, Taylor & Francis, London, New York, 2013

Jones, R. V., *The Wizzard War: British Scientific Intelligence, 1939-1945*, New York, 1978

Johnson, Loch K., *America's Secret Power: The CIA in a Democratic Society*, Oxford University Press, 1989

Idem (ed.), *Handbook of Intelligence Studies*, Routledge, London, New York, 2007

Idem (ed.), *Strategic Intelligence*, vol.I-V, Praeger Security International, Westport, 2007

Jones, Milo, Silberzahn, Philippe, *Constructing Cassandra: Reframing Intelligence Failure at the CIA, 1947-2001*, Stanford University Press, 2013

Jones, R. V., *The Wizzard War: British Scientific Inteligence, 1939-1945*, New York, 1978

Kahn, David, *The Reader of Gentelman's Mail: Herbert O. Yardley and the Birth of American Codebreaking*, Yale University Press, 2004

Krippendorff, Klaus, *Content Analysis: An Introduction to its Methodology*, Sage Publication, California, 2004

Long, Stephen, *The CIA and the Soviet Block: Political Warfare, the Origins of the CIA and Countering Communism in Europe*, London, 2014

Lowenthal, Mark M. - *US Intelligence Community, Evolution and Anatomy*, Praeger, 1984

Idem, *Strategic Intelligence* (vol I-V), Praeger Security International, Westport, 2007

Idem, *Intelligence: From Secrets to Policy*, CQ Press, Washington, D.C., 2000

McDowell, W. H., *Historical Research: A Guide*, Longman, England, 2002

Milligan, I., *The Transformation of Historical Research in the Digital Age*, Cambridge University Press, 2022

Moscovici, S., Buschini, F., *Metodologia științelor socioumane*, Polirom, Iași, 2007

Marks, John, *The Search for the "Manchurian Candidate": The CIA and Mind Control*, New York: Norton, 1991

Marchetti, Victor; Marks, John, *The CIA and the Cult of Intelligence*, Alfred A. Knopf, Inc., New York, 1974

Montague, Ludwell L., *General Walter Bedell Smith as Director of Central Intelligence*, Penn State University Press, 1991

Peterson, Neal H., *American Intelligence, 1775 – 1990: A Bibliographical Guide*, Claremont, CA, 1992

Phorzheimer, Walter, *Bibliography of Intelligence Literature: A Crittical and Annotated Bibliography of Open-Source Literature, 8th ed.*, Washington, 1985

Ranelagh, John, *The Agency: The Rise and Fall of the CIA*, Weidenfeld and Nicolson, 1986

Ransom, Harry Howe, *Central Intelligence and National Security*, Harvard University Press, Cambridge, 1958

Idem, *The Intelligence Establishment*, Harvard University Press, Cambridge, 1970

Richelson, Jeffrey T., *The US Intelligence Community*, Ballinger Publishing Company, Cambridge, 1985

Idem, *The Wizards of Langley: Inside the CIA's Directorate of Science of Technology*, Colorado, Westview Press, 2002

Rositzke, Harry, *The CIA's Secret Operations: Espionage, Counterespionage, and Covert Action*, Readers Digest Press, 1977

Ruffner, Kevin C., *Corona: America's First Satellite Programm*, Center for the Study of Intelligence, Washington, 1995

Stout, Mark, *World War I and the Foundations of American Intelligence*, University Press of Kansas, 2023

Schnabel, Jim, *Remote Viewers: The Secret History of America's Psychic Spies*, New York, Dell, 1997

Talbot, David, *The Devil's Chessboard: Allen Dulles, the CIA, and the Rise of America's Secret Government*, New York, HarperCollins, 2015

Topolski, Jerzy, *Metodologia istoriei*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1987

Turner, Standfield, *Secrecy and Democracy. The CIA in Transition*, Boston, Houghton Mifflin Company, 1985

Waller, Douglas C., *Wild Bill Donovan: The Spymaster Who Created OSS and Modern American Espionage*, New York, Simon & Shuster, 2011.

Weinberger, Sharon, *The Imagineers of War. The Untold Story of DARPA, the Pentagon Agency that Changed the World*, New York, Alfred A. Knopf, 2017

Westerfield, H. Bradford (editor), *Inside CIA's Private World. Declassified Articles from the Agency's Internal Journal, 1955-1992*, Yale University Press, 1995.

Wilson, Edward E., *The Evolution of American Military Intelligence*, 1973.

Wise, David, Ross, Thomas B., *The Invisible Government*, New York, Random House, 1964;

Yardley, Herbert O., *The American Black Chamber*, Naval Institute Press, 1931

Dictionare/ enciclopedii/ rapoarte oficiale

Joint Committee Investigation on the Pearl Harbour Attack, Washington, D.C., 1946

Office of Scientific Intelligence: The Original Wizards of Langley", CIA, 2013

Scholar's Guide to Intelligence Literature: Bibliography of the Russell J. Bowen Collection, Georgetown University Library, 1983

Final Report of the Select Committee to Study Governmental Operations with Respect to Intelligence Activities, US Government Printing Office (books 1-6), Washington, D.C., 1976